

НАРЕДБА ЗА СТУДЕНТИТЕ В НБУ

УПРАВЛЕНИЕ НА ДОКУМЕНТА

ПРИЕМАНЕ/УТВЪРЖДАВАНЕ

Приел/Утвърдил (име, длъжност)	Подпис	Дата
Академичен съвет	На Ректора на НБУ: (п)	25.09.2018 г.
Съгласувал: Комисия/име, длъжност	Подпис	Дата
Комисия по наредбите	На Председателя на Комисията по наредбите: (п)	17.09.2018 г.
Изготвил: екип/ име, длъжност	Подпис	Дата
гл. ас. д-р Владимир Димитров – зам. ректор по учебната дейност (Председател) гл. ас. д-р Стоян Боев – Декан на ФБО доц. д-р Ясен Захариев – Декан на МФ Елеонора Александрова – Директор на ЦСА	На Председателя на екипа: (п)	17.09.2018 г.

КОНТРОЛ НА ИЗДАНИЯТА

№	Дата на издание	Дата на влизане в сила	Кратко описание	Засегнати страни
1	24.01.2012 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 24.01.2012 г.	Всички звена и работещи в НБУ
2	19.02.2013 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 19.02.2013 г.	Всички звена и работещи в НБУ
3	29.01.2014 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 29.01.2014 г.	Всички звена и работещи в НБУ
4	15.07.2014 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 15.07.2014 г.	Всички звена и работещи в НБУ
5	31.03.2015 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 31.03.2015 г.	Всички звена и работещи в НБУ
6	23.02.2016 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 23.02.2016 г.	Всички звена и работещи в НБУ

7	29.03.2016 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 29.03.2016 г.	Всички звена и работещи в НБУ
8	31.05.2016 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 31.05.2016 г.	Всички звена и работещи в НБУ
9	27.09.2016 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 27.09.2016 г.	Всички звена и работещи в НБУ
10	25.10.2016 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 25.10.2016 г.	Всички звена и работещи в НБУ
11	28.02.2017 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 28.02.2017 г.	Всички звена и работещи в НБУ
12	25.09.2018 г.	29.09.2018 г.	Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 25.09.2018 г.	Всички звена и работещи в НБУ

КОНТРОЛИРАНИ ЕКЗЕМПЛЯРИ

№	Място на съхранение	Вид на носителя (хартиен/електронен)
1	Система Eventis	електронен
2	Правен отдел	подписан хартиен оригинал
3	Интернет страница на НБУ	електронен

I. СТАТУТ НА СТУДЕНТ

Чл. 1 (1) Статут на студент в НБУ се получава след прием и записване в програма за придобиване на образователно-квалификационна степен “професионален бакалавър”, “бакалавър” или “магистър”. Приемът е след кандидатстване по утвърдените за съответната програма процедури. Студентът може да изготви и да се обучава в своя индивидуална програма след като е придобил статут на студент.

(2) Статут на студент по международен обмен имат студенти, които се обучават:

1. в съвместни международни програми;
2. в програми по двустранни споразумения или по проект;
3. по Европейски програми.

II. КАНДИДАТСТВАНЕ

1. Условия за кандидатстване

Чл. 2 (1) Общо условие за кандидатстване в програма за придобиване на образователно-квалификационна степен е наличието на завършено предходно ниво на образование.

(2) Кандидатите с предходна образователно-квалификационна степен „Професионален бакалавър по...“ могат да кандидатстват в магистърска програма само от същото професионално направление.

(3) Бакалавърските и магистърските програми с прием след средно образование обявяват само есенен прием. Всички останали магистърски програми обявяват есенен и пролетен прием.

(4) При пролетния прием магистърските програми стартират по един от следните начини според броя записани студенти:

1. като стандартна магистърска програма със записани не по-малко от 5 студенти във всеки курс до един месец след стартиране на семестъра;
2. обучение по индивидуален план или индивидуална програма при по-малко записани студенти: студентите съставят индивидуален план, като се присъединяват към студентите втори семестър на вече стартиралата програма и продължават своето обучение от есенния семестър на следващата учебна година с първи и трети семестър. Студентите по индивидуална програма се присъединяват към студентите от втори семестър на вече стартиралата програма и добавят към програмата си курсове от други програми от същото професионално направление.

Чл. 3 Кандидатстването в бакалавърски и магистърски програми от български граждани става при следните условия:

1. Кандидатите за бакалавърските програми и за магистърски програми “Право” и „Архитектура“ се явяват на конкурс. Конкурсният изпит включва Тест по общообразователна подготовка (ТОП), а в някои от програмите – и специализиран изпит.
2. При кандидатстване се посочват до седем програми, подредени по степен на желание.
3. Класирането на кандидатите се извършва по низходящ ред на общия състезателен бал.
4. Кандидат-студентите подават следните документи:
  - 4.1. заявление за кандидатстване;
  - 4.2. диплома за завършено средно образование. Кандидат-студентите, завършили средното си образование в чужбина, представят удостоверение от МОН;
  - 4.3. документ за самоличност.
5. Кандидат-студентите заплащат кандидатстудентска такса, такса за ТОП и специализиран изпит (за определени програми). Кандидат-студентите с увреждания, удостоверени с решение на ТЕЛК не заплащат такси за кандидатстване.

Чл. 4 (1) Кандидатстването в бакалавърски и магистърски програми от чужденци става при следните условия:

1. Приемът на чужденци - граждани от държави членки на ЕС, е с приеман изпит – есе и специализиран изпит за определени програми.
2. Приемът на чужденци – граждани на държави извън ЕС след средно образование, се извършва като се вземат предвид балообразуващите предмети от документа за завършено средно образование, в зависимост от съответната програма. Приемът след висше образование е по документи.
3. Кандидат-студентите подават следните документи:
  - 3.1. Заявление за кандидатстване;
  - 3.2. Диплома за завършено образование (вкл. приложение на изучаваните курсове) преведена и легализирана от оторизираните органи на съответната страна или от съответното българско посолство.
  - 3.3. Медицинско свидетелство.
  - 3.4. Две снимки.
  - 3.5. Документ за самоличност.
- (2) Чужденци, които имат статут на бежанци, хуманитарен статут, статут на постоянно пребиваващи в Република България или са от българска народност, се приемат по условията и реда за приемане на чуждестранни граждани от държави членки на ЕС.

Чл. 5 (1) Завършилите висше образование или прехвърлящи се от друго висше училище подават заявление до Ректора за прием в НБУ.

(2) Към заявлението се прилага копие от диплома за завършено образование или академична справка (при прехвърляне от чужбина се изисква превод и легализация).

(3) Допълнително се изисква сертификат за ТОП в следните случаи:

1. При прехвърляне от висше училище, в което приемът е без конкурсен изпит.
2. При прекъсване на обучението в предходното висше училище за повече от две години или ако кандидатът е загубил студентски права.
3. При записване в магистърски програми „Право“ и „Архитектура“.

(4) Завършилите висше образование или прехвърлящи се от друго висше училище се записват в избраната от тях програма след акредитация на придобитото обучение. За чуждестранните граждани от страни извън ЕС се изисква и одобрение от МОН.

Чл. 6 Признаването на предходната образователно-квалификационна степен на завършилите чуждестранни висши училища се извършва съгласно Процедурата за признаване от НБУ на придобитата в чужбина степен на висше образование.

2. Конкурсни изпити

Чл. 7 (1) Тестът по общообразователна подготовка (ТОП) е основен конкурсен изпит за всички бакалавърски програми и за магистърски програми “Право” и „Архитектура“.

1. За явяване на ТОП не се изисква документ за завършено средно образование. Кандидатите могат да се явяват на всяка от обявените изпитни сесии.
2. Резултатите от ТОП важат две поредни години и се удостоверяват със сертификат.

Чл. 8 (1) Определени програми имат допълнителен специализиран изпит, който се утвърждава от Ректора за всяка година. Кандидатите, получили слаба оценка, не участват в класирането за съответната програма. Резултатите от специализирани изпити са валидни само в годината на кандидатстване.

(2) Международно признати сертификати, могат да бъдат признати за специализиран изпит с решение на Декана на съответния факултет.

Чл. 9 Основният конкурсен изпит за всички магистърски програми, с изключение на магистърски програми “Право” и „Архитектура“, е интервю. Приемът е след получена положителна оценка.

3. Балообразуване

Чл. 10 (1) Състезателният бал на кандидат-студентите за бакалавърските програми и магистърски програми “Право” и „Архитектура“ се образува от следните компоненти:

1. Общ резултат от ТОП, чиято тежест е:

- за бакалавърски програми без специализиран изпит – 70%;
- за бакалавърските програми със специализиран изпит – 50%;
- за магистърска програма “Право” – 60 %;
- за магистърска програма “ Архитектура ” – 50%.

2. Средноаритметична оценка от държавните зрелостни изпити в дипломата за средно образование. Тежестта на този компонент е съответно:

- за бакалавърски програми без специализиран изпит – 30%;
- за бакалавърските програми със специализиран изпит и за магистърски програми “Право” и „Архитектура“ – 10%.

3. Резултат от специализираните изпити (ако има такива за конкретната програма) с тежест:

- за бакалавърски програми – 40%;
- за магистърска програма „Архитектура“ – 30%.

4. Резултати от разделите на ТОП съответно:

- от “Български език”, “Литература” и “История” с обща тежест 30% за магистърска програма “Право”;
- от „Математика“ с тежест 10% за магистърска програма “Архитектура” .

(2) Всички балообразуващи компоненти се трансформират линейно в скала от 0 до 100 точки. Максималният бал е 1000 (хиляда) точки.

(3) Ако кандидатът се е явявал на ТОП повече от един път, се вземат резултатите от този тест, при който се получава най-висок състезателен бал.

4. Класиране

Чл. 11 (1) Всеки кандидат-студент участва в класирането само за програмите, за които е кандидатствал и има необходимите балообразуващи компоненти.

(2) Приетите студенти за всяко класиране се обявяват според Календара на Кандидатстудентската кампания в сайта на НБУ и в сградата на университета.

(3) Когато на последното място за прием в дадена програма и категория се класират двама или повече кандидат-студенти с равен състезателен бал, всички се приемат за студенти.

(4) Близнаци, които са кандидатствали едновременно в университета, се приемат след успешно положени изпити, ако поне един от тях е приет. Приемът е на базата на посочените желания за програма. В случай, че е приет само единият, другият се записва в избрана от него програма от посочените желания.

(5) Участници в национални състезания/олимпиади, регламентирани от МОН, които са класирани до десето място включително, се приемат в програмите от съответното професионално направление, като им се присъжда максимален резултат от ТОП, без да участват в класиране.

5. Записване

Чл. 12 Новоприети студенти (български граждани) – приети след класиране; по договори с професионални гимназии и колежи; след висше образование; прехвърлящи се от други висши училища се записват със следните документи:

1. карта за записване.
2. две актуални снимки паспортен формат.
3. заявление за прием до Ректора (само за студенти след висше образование или прехвърлящи се от други ВУ).

4. диплома за завършено висше образование или академична справка (само за студенти след висше образование или прехвърлящи се от други ВУ).
5. диплома за завършено средно образование (само за студенти по договор).
6. свидетелство за професионално образование (трета или четвърта степен) и служебна бележка за среден успех (само за студенти по договор).
7. документ за родствени отношения – при предявяване на право на семейно намаление.
8. удостоверение от ТЕЛК – при предявяване на право на намаление при увреждания.

Чл. 13 (1) Новоприетите студенти (чуждестранни граждани) се записват със следните документи:

1. карта за записване;
2. диплома за завършено образование;
3. медицинско свидетелство;
4. две снимки;
5. документ за самоличност.

(2) Владеенето на български или чужд език от чуждестранните студенти се установява с входен тест. Езиковата подготовка на тези, които нямат документ за владеење на език или нивото им е по-ниско от изискваното, се осигурява от НБУ.

(3) Студентите от държави извън ЕС могат еднократно да повторят подготвителната година за езикова подготовка по български език.

Чл. 14 (1) Старите студенти се регистрират с карта за записване или по електронен път в сайта на НБУ – www.nbu.bg (e-student).

(2) След регистрация студентите получават/генерират справка от Интегрираната информационна система (ИИС) за програмите, курсовете и сроковете за заплащане на таксата за обучение.

III. ТАКСИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Чл. 15 (1) Обучението в НБУ е платено. Учебната такса е семестриална.

(2) Семестриалната такса съответства на броя кредити и хорариума на некредитните курсове за всеки семестър по съответната програмна схема. При допълнително записване на курсове студентите доплащат отделно курсовете извън семестриалната такса.

(3) При обучение по индивидуален план/програма, студентите заплащат семестриални такси, покриващи стандартния брой аудиторни и тренингови курсове по програмна схема. Допълнителните курсове се заплащат отделно.

(4) Новоприетите студенти се записват според календара за кандидатстудентската кампания.

(5) Студентите, приети в предходни учебни години, заплащат семестриалните си такси в срок, регламентиран в Календара на НБУ за съответната академична година. При забавяне на плащането таксите се заплащат с процентно увеличение според просрочването. До внасяне на семестриалната такса обучаемият няма статут на студент.

(6) Промяна и отписване на курсове се извършва до две седмици от началото на семестъра.

(7) Студенти, приети след крайния срок (извънреден прием), могат да заплатят таксата си без процентно увеличение до края на първата седмица след вземане на решението. В тази категория влизат:

1. приетите след допълнителен прием за БП и МП;
2. чуждестранни студенти, записани след крайния срок за прием, поради късно издадена виза по независещи от тях обстоятелства
3. приетите по договори с колежи и професионални гимназии;
4. прехвърлящи се или след завършено висше образование;
5. докторанти;
6. приетите с нов програмен випуск.

(8) Свободните курсисти могат да записват отделни курсове и след определения срок.

(9) Чужденци, които имат статут на бежанци, хуманитарен статут, статут на постоянно пребиваващи в Република България или са от българска народност, заплащат такси като чуждестранни граждани от държави членки на ЕС.

Чл. 16 (1) В рамките на обучението до завършване на образователната степен студентите заплащат без промяна семестриалната такса, определена за годината на приема им в университета, но за не по-дълъг период от пет години за бакалаври и три години за магистри. За студенти от магистърска програма “Право” периодът е шест години. За студенти от магистърска програма “Архитектура” периодът е седем години.

(2) Студенти, прекъснали обучението си за общо повече от пет години, заплащат таксата за випуска, който се е обучавал преди пет години. Студенти, прекъснали обучението си за общо по-малко от пет години, заплащат таксата, с която са приети (съответно за студентите от програма “Право” този срок е шест години, а за програма „Архитектура“ е седем години).

(3) Студентите, които осъществяват обмен по програма Еразъм не заплащат такса за обменния семестър.

Чл. 17 (1) Студентите ползват намаления в следните случаи:

1. за записан брой курсове - 35% намаление върху горницата над учебната такса програма и два лекционни курса, когато записват курсове от програма, различна от тајог-програмата на студента, в т.ч. и когато студентът заплаща две семестриални такси при едновременно обучение в две програми.

2. за студенти с увреждания - 50% и над 50% трайно намалена работоспособност, при представяне на документ от ТЕЛК.

3. за семейства (съпрузи, братя, сестри, родители и деца) - процентно намаление на семестриалната такса на втория и всеки следващ член на семейството.

(2) При определяне на семестриалната такса студентите ползват едно избрано от тях намаление.

Чл. 18 (1) При отписване от семестъра семестриалната такса се възстановява с процентна удръжка, както следва:

1. до три седмици от записването или при неиздадена българска виза – 90 %;

2. от четвърта до шеста седмица от записването – 75 %;

3. от седма до девета седмица от записването – 50 %.

(2) При възстановяване на такси за начална дата се смята денят след записването.

Чл. 19 Повторното явяване на общообразователни изпити по умения, след получена слаба оценка е платено. Във всички останали случаи студентите имат право на две безплатни явявания на изпити, като всяко следващо явяване се заплаща.

IV. ДИПЛОМИРАНЕ

Чл. 20 (1) Студентите се дипломират по изискванията на утвърдената програмна схема на съответната програма и випуск.

(2) Когато програмата е променена, закрыта или преобразувана, студентите завършват обучението си и се дипломират по индивидуален учебен план / програма.

(3) Когато студентът не е приключил обучението си до крайния регламентиран срок, се дипломира по изискванията на програмата за випуска, към който се приравнява.

(4) Минимален срок на обучение – статут на студент в бакалавърски програми - не по-малко от четири семестъра; статут на студент в магистърски програми - не по-малко от два семестъра; статут на студент в магистърски програми „Право“ и „Архитектура“ - не по-малко от шест семестъра; статут на студент в тајог-програма – втора специалност не по малко от 4 семестъра.

Чл. 21 (1) За дипломирането си студентът има право на дипломантски семестър. Той се регистрира еднократно след последния семестър на обучение и е безплатен при незаписване на курсове.

(2) При обучение по индивидуален план / програма в магистърска програма, при акредитация на всички курсове, студентите заплащат такса за дипломантския семестър.

Чл. 22 (1) На успешно защитилите дипломанти се издават дипломи на НБУ при заявяване от тяхна страна и в срок до един месец след издаване на стикер от МОН. Студентите, приети след 2004/2005 академична година, могат да получат Европейско дипломно приложение.

(2) При паралелно обучение за втората си програма студентът получава отделна диплома.

(3) При обучение в програма, предлагаща повече от една специализация, студентът получава диплома, в която се вписват всички специализации, в които се е обучавал.

(4) При успешно дипломиране в *minor* програма-втора специалност:

1. Тя се отразява в дипломата на студента като втора специалност, ако *major*-програмата е бакалавърска.
2. Издава се Свидетелство за професионална квалификация, ако *major*-програмата е магистърска с прием след средно образование.

V. КУРСИСТИ

Чл. 23 (1) Статут на курсист в бакалавърска програма се получава след кандидатстване и прием по утвърдената кандидатстудентска процедура. Статутът на курсист в бакалавърска програма може да се запази само през първата учебна година.

(2) Статут на курсист в магистърски програми получават:

1. студенти на НБУ, които не притежават изискваната степен “бакалавър”, и на които липсващите кредити до защита на бакалавърска теза или явяване на държавен изпит са не повече от 9.
2. лица, които са завършили семестриално бакалавърска степен в друг университет и на които им липсва само защита на бакалавърска теза и/или държавен изпит.
3. лица, които при кандидатстване не притежават призната диплома за образователно квалификационна степен придобита в чужбина.
4. Статутът на курсист в НБУ може да се запази само през първия учебен семестър.

(3) Курсистите в бакалавърски и магистърски програми заплащат по-ниски такси за обучение, но не ползват намаление за записан брой курсове. Пълната такса те възстановяват с получаването на статут на студенти.

(4) Всеки курсист в бакалавърска програма има право да бъде записан административно за редовен студент в трети семестър, при условие, че има среден успех не по-малък от добър (4,00) и придобити всички кредити, изискващи се за първата учебна година.

(5) Всеки курсист в магистърска програма има право да бъде записан за редовен студент, при условие, че има завършена образователно-квалификационна степен.

Чл. 24 Разпоредбите на гл. I – IV се отнасят съответно и за курсистите в НБУ.

VI. СВОБОДНИ КУРСИСТИ

Чл. 25 (1) Свободните курсисти се обучават от Центъра за професионално и продължаващо обучение към ФДЕПО в отделни курсове на НБУ.

(2) Статут на свободен курсист се придобива след записване в курс и независимо от степента на завършеното образование. Свободният курсист не преминава през кандидатстудентска процедура.

(3) Свободният курсист заплаща в пълен размер таксата на съответните курсове.

(4) Свободният курсист може да се явява на изпити, но не получава кредити. За всеки успешно взет изпит свободният курсист може да получи сертификат.

(5) След придобиване на статут на студент, свободният курсист може:

1. да акредитира обучението си като свободен курсист;
2. да промени програмния си випуск след разрешение на Ректора.

VII. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СТУДЕНТИТЕ

1. Права

Чл. 26 НБУ зачита и защитава правото на академична свобода на всеки студент и курсист, както и неговите законни права и интереси, свързани с обучението му в Университета.

Чл. 27 (1) Студентите имат право:

1. да получават информация по всички въпроси, имащи пряко отношение към обучението им.
2. да се възползват от Системата за тюторство в НБУ.
3. да се подготвят самостоятелно без да посещават задължително занятията в НБУ, като в този случай се явяват само на финален изпит.
4. да записват курсове извън утвърдената програмна схема.
5. да се обучават в допълнителна minor-програма-втора специалност в индивидуална програма, както и в повече програми.
6. да се явяват на финален изпит с индивидуален протокол в рамките на семестъра, в който курсът е записан, не по-рано от 7 седмици след започването му. Във всички останали случаи явяването с индивидуален протокол става по време договорено с преподавателя. Валидността на индивидуалният протокол е 5 месеца от датата на издаване.
7. да акредитират периоди на обучение или отделни курсове, изучавани в или извън НБУ съгласно Наредбата за учебния процес.
8. да се обучават по линия на обмен между НБУ и други висши училища в страната и чужбина за определени периоди, като през това време запазват статута си на студент в НБУ, а придобитите знания и умения се акредитират.
9. да отложат обучението си със заявление до съответния Декан. С подаване на заявление до Декана и записване за следващ семестър възстановяват статута си на студенти в НБУ.
10. да се преместват от един курс в друг и от една група в друга до две седмици от началото на семестъра.
11. да се прехвърлят от НБУ в друго висше училище и обратно, съгласно действащия Закон за висшето образование и условията на тази Наредба.

(2) Студентите и курсистите имат право на следните безплатни услуги и материали в хода на обучението:

1. подпомагащо електронно обучение в MOODLE НБУ;
2. учебници (за студентите дистанционно обучение);
3. карти за копирните центрове в библиотеката (за студентите редовно обучение);
4. право да ползват за своето обучение библиотеката на НБУ;
5. дистанционен достъп до електронни бази данни;
6. достъп до интернет в сградата на Университета;
7. студентски e-mail.

Чл. 28 (1) Студентите имат право след първата година да сменят програмата си или формата на обучение след решение на Декана на съответния факултет, ако са покрили изисквания брой кредити от общообразователните курсове по програмна схема.

(2) За студентите от магистърските програми (с изключение на програми “Право” и „Архитектура“) смяната на програма или форма на обучение е възможна след първия семестър.

(3) Смяна на програма или форма на обучение извън сроковете посочени в ал. (1) и ал. (2) е възможна след решение на Ректора.

Чл. 29 Студентите на НБУ могат да получават стипендии, съгласно Процедура за присъждане на стипендии. Стипендиите се присъждат след конкурс и не покриват административни такси, както и такси за курсове извън утвърдената програмна схема за съответния випуск.

Чл. 30 НБУ предлага на своите студенти възможност за полагане на труд и стаж в университета съгласно Процедура за осигуряване на студентски труд и стаж в НБУ.

Чл. 31 Студентите на НБУ имат възможност да кандидатстват за участие и/или да инициират изследователски и учебни проекти, да публикуват резултати от собствени изследвания в научни издания.

Чл. 32 Студентите получават подкрепа и консултации за своето кариерно развитие от Център за кариерно развитие и обучителни ресурси.

Чл. 33 Студентите на Нов български университет след завършването си могат да членуват в Алумни-асоциацията на НБУ.

Чл. 34 Курсистите имат право да се явяват на изпити и да бъдат оценявани. При придобиване на статут на студент имат право на акредитация за курсовете, изучавани в НБУ.

Чл. 35 Курсистите се ползват с всички права на студенти, с изключение на правото да получават уверения, академични справки и служебни бележки, удостоверяващи студентски статут.

2. Задължения

Чл. 36 (1) Студентите са длъжни:

1. да спазват Правилника за устройството и дейността на НБУ и нормативните документи по прилагането му
2. да изпълняват изискванията на учебните програми
3. да спазват общоустановените норми за академично поведение.
4. да опазват материалната база на Университета и да я ползват в съответствие с предназначението ѝ. При нанасяне на щети да поемат възстановяването им.
5. да са лоялни към НБУ. Възникналите проблеми да представят за решаване пред ръководството на Университета.
6. да не провеждат политическа и религиозна дейност в НБУ.
7. да декларират всеки семестър обстоятелствата, свързани с наличие на доходи за здравно осигуряване.

(2) Задълженията по ал. 1 се отнасят съответно за всички обучаеми в НБУ.

VIII. САНКЦИИ ПРИ АДМИНИСТРАТИВНИ НАРУШЕНИЯ

Чл. 37 (1) Студент в НБУ се лишава за определен срок от студентски права със заповед на Ректора при:

1. предоставяне на неверни данни, въз основа на които е приет в НБУ; подправяне на документи във връзка със студентското му положение - за срок не по-малко от 1 семестър.
2. явяването на изпит на лице с чужд документ, принадлежащ на студент в НБУ – за срок не по-малък от 1 семестър.
3. неправомерно използване на готов текст по време на оценяване – за срок не по-малко от 1 семестър, отстраняване от изпит и анулиране на изпитната работа.
4. неправомерно използване на технически средства по време на оценяване – за срок не по-малко от 1 семестър, отстраняване от изпит и анулиране на изпитната работа.

5. неспазване на Правилника за устройството и дейността на НБУ и нормативните актове по прилагането му - за срок не по-малко от 1 семестър.
  6. осъждане на лишаване от свобода за извършено умишлено престъпление от общ характер – за срока на изтърпяване на наказанието.
  7. при нанесени материални щети на Университета - за срок не по-малко от 1 семестър като на виновния се търси имуществена отговорност за причинените вреди.
- (2) Предвидените в ал. 1 санкции се отнасят съответно за всички обучаеми в НБУ.

IX. СТУДЕНТСКИ ВЪПРОСИ И ЖАЛБИ

Чл. 38 Въпросите, свързани с таксите за обучение, студентите отнасят до съответната комисия към Председателя на Настоятелството на НБУ.

Чл. 39 (1) Въпросите, свързани с учебния процес и преподавателите, студентите отнасят до Директора на Програмния съвет.

(2) Когато не получат исканото съдействие от Директора на Програмния съвет в срок от седем дни, студентите могат да депозират писмено заявление до Декана на съответния факултет.

(3) При неудовлетвореност от действията на Декана на факултета студентите могат да се обръщат по същия ред към Ректора на НБУ.

Чл. 40 (1) Въпросите, свързани с административното обслужване в Централна студентска администрация, студентите отнасят към Директора на ЦСА.

(2) При неудовлетвореност от действията на Директора на ЦСА студентите могат да се обръщат към Ректора на НБУ.

(3) При неудовлетвореност от действията на Ректора студентите могат да депозират писмена жалба до Председателя на Настоятелството на НБУ.

X. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1 Тази наредба се прилага заедно със следните процедури – приложения към нея:

1. Процедура за обслужване на кандидат-студенти и студенти
2. Процедура за признаване от НБУ на придобита в чужбина степен на висше образование
3. Стипендии на НБУ и процедури за присъждане
4. Процедура за здравно осигуряване на студентите в НБУ
5. Процедура за осигуряване на студентски труд и стаж